

VANBOEKEL

CO₂-Reductieplan

Opdrachtgever

Van Boekel Bouw & Infra BV

Directieverantwoordelijke

L. Vincken

Paraaf:.....

Auteur:

Andrea Bakkeren, KAM-coördinator

Dé CO₂ Adviseurs

Laat de CO₂-Prestatieladder voor je werken

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	LEESWIJZER	3
2	Energiebeoordeling scope 1 & 2	4
2.1	CONTROLE OP INVENTARISATIE VAN EMISSIES	4
2.2	IDENTIFICATIE GROOTSTE VERBRUIKERS	4
2.3	TRENDS IN ENERGIEVERBRUIK EN VOORTGANG CO ₂ -REDUCTIE	4
2.4	ANALYSE GROOTSTE VERBRUIKERS	4
	Elektraverbruik	4
	Wagenpark	5
2.5	VERBETERPOTENTIEEL	5
	Elektraverbruik	5
	Wagenpark	5
3	Strategisch plan scope 3	7
3.1	SIGNIFICANTE SCOPE 3 EMISSIES	7
	Kwalitatieve scope 3 analyse	7
	Kwantitatieve scope 3 analyse	7
	Ketenanalyse(s)	7
3.2	REDUCTIESTRATEGIE SCOPE 3	7
	Inventarisatie reductiestrategieën	8
	Duurzame inkoop	8
	Duurzaam bouwen	8
	Ketenpartners	9
4	Doelstellingen	10
4.1	VERGELIJKING MET SECTORGENOTEN	10
4.2	HOOFDDOELSTELLING	10
	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark	11
	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik bedrijfsmiddelen	11
	Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik kantoren	11
	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren	11
	Scope 2 Subdoelstelling zakelijk (vlieg)verkeer	11
	Scope 3 Subdoelstelling	11
6	Participatie sector- en keteninitiatieven	13
6.1	ACTIEVE DEELNAME	13
6.2	LOPENDE INITIATIEVEN	13
	Praktisch toepasbare resultaten van initiatieven	13
	<i>Bijlage A Inventarisatie sector- en keteninitiatieven</i>	<i>14</i>

1 Inleiding

In dit document worden de scope 1, 2 en 3 CO₂-reductiedoelstellingen van Van Boekel Bouw & Infra BV gepresenteerd en de voortgang van de CO₂-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO₂-footprint voor scope 1 en 2 opgesteld conform ISO 14064-1 en het GHG-protocol.

Voor het bepalen van de CO₂-reducerende maatregelen die binnen Van Boekel Bouw & Infra BV toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is beschreven in bijlage A van dit document. Aan de hand van de maatregelen die voor Van Boekel Bouw & Infra BV relevant zijn, is vervolgens het CO₂-Reductieplan opgesteld. Hierin worden de reductiedoelstellingen en de daarbij behorende maatregelen beschreven.

In hoofdstuk 2 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven waarin een analyse is uitgevoerd over de voortgang in CO₂-reductie voor scope 1&2 en mogelijke verbeterpunten. In hoofdstuk 3 worden de scope 3 emissies en voortgang daarin beschreven, met daarbij uitgelegd welke strategie Van Boekel Bouw & Infra BV in de keten hanteert. De verbeterpunten die vanuit hoofdstuk 2 en 3 naar voren komen, worden in hoofdstuk 4 en 5 waar nodig verder opgenomen: in hoofdstuk 4 worden de reductiedoelstellingen beschreven, terwijl het concrete plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen is weergegeven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 tenslotte wordt een beschrijving gegeven van initiatieven waaraan wordt deelgenomen en welke winst deze initiatieven op het gebied van kennisdeling en CO₂-reductie hebben opgeleverd.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO ₂ -Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 3: Strategisch Plan scope 3	5.B.1
Hoofdstuk 4: Doelstellingen	3.B.1
Hoofdstuk 4: Maatregelen reductieplan	3.B.1
Hoofdstuk 4: Voortgang CO₂-reductie	3.B.1
Hoofdstuk 5: Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2
Bijlage A	1.D.1

2 Energiebeoordeling scope 1 & 2

Het doel van deze energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van Van Boekel Bouw & Infra BV in kaart te brengen. Deze beoordeling geeft minimaal 80% van de energiestromen weer. Zo zijn door deze analyse de grootste verbruikers geïdentificeerd en kan daar individueel op gestuurd worden. Daardoor kunnen de belangrijkste processen die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De achterliggende brongegevens zijn terug te vinden als extra tabblad in Emissie-inventaris (2.A.3 & 3.A.1).

2.1 Controle op inventarisatie van emissies

Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie is gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en in het interne audit rapport opgenomen.

2.2 Identificatie grootste verbruikers

De 80% grootste emissiestromen in 2017 van Van Boekel Bouw & Infra BV zijn:

- Brandstof wagenpark 55%

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik	4.298,00	m ³	1887	8,1
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	82.280,00	liters	3230	265,8
Brandstofverbruik wagenpark (benzine)	12.912,00	liters	2740	35,4
Totaal scope 1				309,3

Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Elektraverbruik - grijze stroom	-	kWh	649	-
Elektraverbruik - groene stroom	933.782,00	kWh	0	-
Zakelijke kilometers openbaar vervoer	14.400,00	km's	39	0,6
Vliegvluchten 700 - 2500	3.600,00	km's	200	0,7
Vliegvluchten > 2500	193.770,00	km's	147	28,5
Totaal scope 2				29,8
Totaal scope 1 en 2				339,0

2.3 Trends in energieverbruik en voortgang CO₂-reductie

Omdat vanaf 2018 de organisatiegrens afgebakend is als Van Boekel Bouw & Infra, is er geen goede vergelijking mogelijk met voorgaande jaren. Omdat er qua werkzaamheden niet veel veranderd is, zal de CO₂-uitstoot van 2017 vergelijkbaar zijn met die van 2016 en eerder.

2.4 Analyse grootste verbruikers

Elektraverbruik

Van Boekel Bouw & Infra neemt op al haar projecten groene stroom af; de grijze stroom in de CO₂-footprint wordt verbruikt door het kantoorpand in Zeeland. Dit pand bestaat uit meerdere aan elkaar gebouwde units waarin in totaal ongeveer 40 man aan personeel werkzaam is. Het elektraverbruik bestaat uit (LED-TL)verlichting, computers en kacheltjes; de kantoorruimtes worden elektrisch verwarmd.

Wagenpark

Van Boekel Bouw & Infra heeft zo'n 80 leasewagens in gebruik, waarvan 54 personenauto's, 17 bestelwagens en 8 bussen. Via een online omgeving van de leasemaatschappij kunnen eenvoudig overzichten worden verkregen van tankbeurten, hoeveelheden en typen brandstof, etc. Ook fabrieksopgaves van verbruik en CO₂-uitstoot, en werkelijk verbruik zijn in te zien. Werkelijk verbruik is niet voor iedere wagen inzichtelijk, wat mogelijk veroorzaakt wordt doordat kilometerstanden niet altijd goed ingevuld worden. Wel zijn gemiddeldes berekend voor Van Boekel Bouw & Infra:

Type wagen	CO ₂ -uitstoot fabriek	CO ₂ -uitstoot werkelijk
Personenauto	84 g/km	117 g/km
Bestelwagen	121 g/km	174 g/km
Busje	136 g/km	164 g/km

Ter vergelijking: in 2014 was de gemiddelde fabrieksnorm van personenauto's 107 g/km; het Europees doel is om in 2021 een gemiddelde van 95 g/km. Van Boekel Bouw & Infra heeft dus qua fabrieksopgave voor de personenwagens een zeer zuinig wagenpark.

2.5 Verbeterpotentieel

Op basis van de analyse van het elektraverbruik en wagenpark zijn de volgende constatering gedaan:

Elektraverbruik

- Plaatsen van een slimme meter waardoor het elektraverbruik inzichtelijker wordt (bijvoorbeeld verschil dag-nacht, weekend of zomer-winter)
- Onderzoek naar het verbruik van de elektrische kachels en potentiële duurzamer opties
- Installatie van zonnepanelen op het dak
- Isolatie van de wanden en het dak van de kantoorruimte

Wagenpark

- Het wagenpark van Van Boekel Bouw & Infra bestaat uit zuinige nieuwe auto's.
- Er wordt de tip naar medewerkers gestuurd om kilometerstanden bij het tanken juist in te vullen.
- Volgend jaar verdere analyse uitvoeren naar werkelijk verbruik van de auto's om te zien of kilometerstanden beter worden ingevuld en vergelijken met fabrieksopgave of normverbruik per type auto (leasemaatschappij heeft vaak wel gemiddeldes van al hun wagens inzichtelijk).
- Een opfris-cursus Het Nieuwe Rijden en vervolgens het regelmatig onder de aandacht brengen van zuinig rijden kan het brandstofverbruik verminderen.

Bovenstaande maatregelen worden besproken met de directie en worden, indien uitvoerbaar, opgenomen in het CO₂-Reductieplan.

3 Strategisch plan scope 3

Van Boekel Bouw & Infra BV vindt het belangrijk om inzicht te verkrijgen in haar belangrijkste scope 3 emissies. Om dit inzicht te verkrijgen is er een kwalitatieve en kwantitatieve dominantie analyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden hieronder weergegeven. Tevens wordt er een strategie geformuleerd om deze scope 3 emissies te reduceren.

3.1 Significante scope 3 emissies

Aan de hand van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve scope 3 analyse zijn de emissies in de keten van Van Boekel Bouw & Infra BV in kaart gebracht.

Kwalitatieve scope 3 analyse

Op basis van een indeling in Product-Marktcombinaties en de kwalitatieve benoeming van de grootte van invloed en mogelijkheden die Van Boekel Bouw & Infra BV op de verschillende Product-Marktcombinaties heeft, is de volgende top 3 naar voren gekomen:

Kwantitatieve scope 3 analyse

Aan de hand van de 15 GHG-genererende categorieën voor scope 3 is een kwantitatieve analyse opgesteld. Bij deze kwantitatieve analyse is ook per categorie een inventarisatie gemaakt van welke ketenpartners betrokken zijn en welke reductiemogelijkheden er zijn (zie Excel-bestand Scope 3 Analyses). Zie hieronder de resultaten van de meest significante scope 3 categorieën voor Van Boekel Bouw & Infra BV:

• 1.Inkoop Materiaal (Minerale grondstoffen)	345 ton CO ₂
• 8.Inkoop Materieel (Brandstof)	304 ton CO ₂
• 4.Transport Upstream (Brandstof)	105 ton CO ₂

Ketenanalyse(s)

Ketenanalyse is opgesteld, het gekozen onderwerp is Beton. Beton beslaat een groot deel van inkoop en CO₂ uitstoot Scope 3 voor onze organisatie. De aanbevelingen uit de ketenanalyse zijn meegenomen in de reductiedoelstellingen en acties.

3.2 Reductiestrategie scope 3

Voordat er een strategie geformuleerd wordt, is er aan de hand van de 15 GHG-categorieën een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden die Van Boekel Bouw & Infra BV heeft om de up- en downstream emissies te beïnvloeden, inclusief de betrokken ketenpartners. De resultaten van deze analyse zijn terug te vinden in 5.A.1, Kwantitatieve Analyse. In de volgende paragrafen wordt beschreven voor welke strategie er uiteindelijk is gekozen om de scope 3 emissies te beïnvloeden en te reduceren.

Inventarisatie reductiestrategieën

Onderstaand is een opsomming gegeven van de relevante mogelijk strategieën in de keten + bijbehorende autonome acties:

- ✓ Inkoop; alternatieve producten stimuleren en ontwikkelen. Bij inkoopbeleid de verplichting tot voeren CO₂-reductiebeleid opstellen (bij onderaannemers).
- ✓ Inzet materieel derden: zuinigheid/milieulabel als criterium bij inhuur van materieel, in overleg met onderaannemers/concern over mogelijkheden van besparing.
- ✓ Transport derden: verminderen van transportkilometers door plannen van ritten en letten op maximale belading en door zoveel mogelijk per schip of trein te vervoeren.
- ✓ Afval: verminderen van afval door direct hergebruik van materiaalstromen in andere projecten, scheiden van afval op kantoor en/of op de werf, rechtstreeks terugbrengen van afvalmaterialen (vnl. metalen) naar producent (i.p.v. afvalverwerker).

Duurzame inkoop

Duurzaam inkopen is voor Van Boekel, gezien haar werkterrein, ook een belangrijke factor in haar bedrijfsvoering. Nog niet alle criteria zijn door de betreffende instanties geformuleerd, maar Van Boekel heeft voor zichzelf de volgende punten benoemd:

- ✓ Inkopen van materialen met een lagere milieu-impact als, FSC hout, beton met gerecycled granulaat, etc.
- ✓ Voor de nabije toekomst kijken naar duurzamer transport door gebruik te maken van bijvoorbeeld zuinigere voertuigen, schonere (biologische) brandstoffen, etc.
- ✓ Naast het doorvoeren van energiebesparing in alle onroerend goed inkopen van groene energie.

Duurzaam bouwen

Naast een goede en verantwoorde materiaalkeuze speelt Van Boekel in op duurzame concepten. Concepten die bijdragen aan het beperken van het bouwvolume en het gebruik van materialen, zoals renovatie- of herbestemmingconcepten hebben een enorme milieuwinst. Niet alleen worden er minder materialen toegepast, ook is er minder materieel en transport nodig. Dubbele milieuwinst dus. Het denken in duurzame concepten levert in dat opzicht veel op. Daarbij denken wij aan:

- ✓ Gebouwen niet slopen, maar renoveren;
- ✓ Het slimmer benutten van een gebouw in de tijd (ook wel de vierde dimensie genoemd);
- ✓ Gebouwen die niet meer voldoen een nieuwe functie geven (herbestemming of transformatie)

- ✓ Het combineren van functies.

Ketenpartners

In deze paragraaf worden de belangrijkste ketenpartners van Van Boekel Bouw & Infra BV benoemd die betrokken zullen worden bij het realiseren van de scope 3 doelstelling. Deze ketenpartners zullen benaderd worden om informatie met betrekking tot CO₂-reductie in de keten of het bedrijf aan te leveren.

Ketenpartner	Type aan te leveren gegevens
GMB	Website geraadpleegd

4 Doelstellingen

Aan de hand van voorgaande hoofdstukken wordt bepaald of de reeds opgestelde doelstellingen nog steeds actueel zijn, of dat deze mogelijk aangepast (aangescherpt of juist afgezwakt) moeten worden, teneinde ambitieus én realiseerbaar te blijven. Dit wordt in de volgende alinea's verder beschreven. Aanpassingen aan de doelstellingen worden ook besproken in het managementoverleg.

4.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. Van Boekel Bouw & Infra BV schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Dit op grond van doelstellingen op de grootste CO₂ uitstoot, brandstof. Op basis hiervan zal de reductiedoelstelling lager liggen dan/aan die van sectorgenoten. Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaalt Van Boekel Bouw & Infra BV een overall gemiddelde score van A-Standaard.

Enkele voorbeelden van sectorgenoten die in het bezit zijn van het CO₂-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

- Sectorgenoot 1 GMB
<https://www.gmb.eu/mvo-en-veiligheid/co2-prestatieladder>

4.2 Hoofddoelstelling

Van Boekel Bouw & Infra BV heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstelling Van Boekel Bouw & Infra BV
Van Boekel Bouw & Infra BV wil in 2018 ten opzichte van 2017
2% minder CO₂ uitstoten (2% brandstof)

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan de behaalde omzet/aantal draaiuren/aantal FTE om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

- Scope 1: 2% reductie in 2018 ten opzichte van 2017
- Scope 2: Geen reductiemogelijkheden beschikbaar

Daarnaast wil Van Boekel Bouw & Infra BV in de keten van (transport/inkoop/etc) onderstaande reductie realiseren:

Scope 3 doelstelling Van Boekel Bouw & Infra BV
Van Boekel Bouw & Infra BV wil in 2018 ten opzichte van 2017
4% minder CO₂ uitstoten

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's. Dit is ingeschat op ongeveer 2% reductie in de komend jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het totaal aantal getankte liters brandstof.

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik bedrijfsmiddelen

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de machines en het materieel. Echter wordt in deze BV nagenoeg nihil eigen materieel en machines ingezet, deze worden 97% ingezet in de concernrelaties. In de Actie en Doelstellingen 2018 lijst zijn wel maatregelen opgenomen, deze tellen voorsnog niet mee in de Emissie inventaris dan wel Reductieplan.

Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik kantoren

Het gasverbruik is zo minimaal dat hier geen (sub) doelstelling voor is opgesteld.

Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op Van Boekel Bouw & Infra BV van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 15% in de komende drie jaar.

Scope 2 | Subdoelstelling zakelijk (vlieg)verkeer

Om het aantal afgelegde kilometers met privéauto's en het vliegverkeer terug te dringen is bekeken welke mogelijkheden er zijn om dit te realiseren. Gezien woon-werk verkeer zo minimaal is, en inzet van bijvoorbeeld een fietsenplan niet effectief dan wel realistisch is, is hier geen (sub)doelstelling voor opgesteld. Het vliegverkeer is minimaal, ondanks de grote afstanden, er zijn geen realistische alternatieven beschikbaar en derhalve is hier geen doelstelling geformuleerd.

Scope 3 | Subdoelstelling
Zie doelstellingen overzicht

Maatregelen reductieplan

Alle maatregelen voor Scope 1, 2 en 3 staan opgenomen in het document Actie en Doelstellingen 2018. Tevens is hierin een meerjarenplan opgenomen.

Voortgang CO₂-reductie

Dit is het eerste jaar dat de CO₂-uitstoot wordt berekend. Hier is nog geen voortgang in te laten zien. De eerste resultaten worden in Q2 over Q1 gepresenteerd.

5 Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

5.1 Actieve deelname

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Voortgang initiatief

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

5.2 Lopende initiatieven

Sturen op CO₂, Cumela

Door Van Boekel Bouw & Infra BV wordt deelgenomen aan het initiatief "Sturen op CO₂" van Cumela.

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	32 uur (€ 100,- per uur)	€ 3.200,-
Contributie	Jaarlijks	€ 500
Totaal		€ 3700

Praktisch toepasbare resultaten van initiatieven

Vanuit de deelname aan bovenstaande initiatief/initiatieven, zijn de volgende nuttige tips, inzichten en reductiemaatregelen naar voren gekomen:

Deze maatregelen zullen worden besproken in het managementoverleg en waar mogelijk worden meegenomen in het reductieplan.

Bijlage A | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Filter onderstaande lijst op enkel relevante initiatieven en vul aan met initiatieven die bekend zijn binnen de branche van het bedrijf! Deze inventarisatie van initiatieven dient ook ieder jaar in de directiebeoordeling besproken te worden.

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂-reductie	
Initiatieven van sectorgenoten/regionale initiatieven	
<p>Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en werkgroepen.</p>	http://nlco2neutraal.nl/
<p>Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van duurzame bedrijfsvoering, te beginnen door bij de belangrijkste leveranciers na te vragen wat zij op dit gebied al doen.</p>	https://www.duurzameleverancier.nl/
<p>DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.</p>	https://www.dgbc.nl/
<p>Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau door maatregelen te nemen die niet alleen kosten besparen, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.</p>	http://lean-green.nl/
<p>Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.</p>	http://www.duurzaamgebouwd.nl/
<p>Beter Benutten Een platform van het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar aanleiding van het programma Beter Benutten. Rijk, regio en bedrijfsleven nemen in dit programma samen innovatieve maatregelen om de bereikbaarheid in de drukste regio's te verbeteren.</p>	http://www.beterbenutten.nl/
<p>Leaders for Nature Een Programma van IUCN NL dat tot doel heeft het Nederlandse bedrijfsleven te helpen verduurzamen met bijzonder oog voor biodiversiteit. Vanaf 2016 gaan ze de samenwerking met bedrijven intensiveren via langlopende individuele partnerschappen.</p>	https://www.iucn.nl/actueel/terugblik-10-jaar-leaders-for-nature
<p>Groencollectief Groencollectief Nederland is een landelijk samenwerkingsverband van regionaal opererende</p>	http://www.groencollectiefnederland.nl/

<p>zelfstandige ondernemers, allen toonaangevend op het gebied van professionele groenvoorziening. Door samenwerking op het gebied van marktwerking, kennisdeling, CO₂-reductie, innovatie en inkoop versterkt Groencollectief Nederland haar positie alsmede de positie van haar zakelijke relaties. Kortom: gebundelde krachten om samen te werken aan een groene toekomst.</p>	
<p>Sturen op CO₂ Meerjarig initiatief opgezet door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën, onder andere in workshops. Meerdere bijeenkomsten per jaar.</p>	<p>https://www.cumela.nl/cursus/brandstof-co2/sturen-op-co2-sectorinitiatief</p>
<p>Platform Groene Netten Alle infrabeheerders (Enexis, Gasunie, Alliander, Stedin, TenneT, KPN en ProRail) hebben vanuit hun rol een duidelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. De verduurzaming van de samenleving is een uitdaging die uitstekend past binnen de activiteiten van de infrabeheerders. Zij kunnen de duurzame ontwikkeling vanuit de eigen ketenpositie, in samenwerking met leveranciers, versnellen door bewust om te gaan met emissiereductie en de migratie naar circulair materiaalgebruik. Gezien de grote collectieve impact van alle maatschappelijke infrabeheerders samen, draagt dit direct bij aan significant lagere CO₂-uitstoot in Nederland en de kanteling naar een circulaire economie.</p>	<p>http://www.groenenetten.org/nl/</p>
<p>Aanpak Duurzaam GWW Een samenwerkingsverband tussen marktpartijen, overheidsopdrachtgevers en kennisinstututen. Gericht op de Spoor en Grond-, Weg- en Waterbouwsector. De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase.</p>	<p>http://www.duurzaamgww.nl/</p>
<p>Railforum Network/ CO₂-visie 2050 Railforum bestaat sinds 1992 en is het onafhankelijke kennisnetwerk van ruim 85 bedrijven en organisaties die actief zijn in de brede railsector. In november 2015 is er een doorstart gemaakt en hebben alle grote stakeholders uit de sector de CO₂-visie 2050 ondertekend. Een stuurgroep in samenwerking met Climate Neutral Group beoogt de hele sector te betrekken door elk bedrijf te ondersteunen in het aanmaken van een footprint en het zetten van de eerste stappen op de CO₂-prestatieladder. Met als doel dat er een complete footprint van de hele sector ontstaat.</p>	<p>http://www.railforum.nl/2015/12/co2-visie/</p>
<p>InnoRail Een netwerk dat zich richt op verbeteringen en innovaties in het assetmanagement domein van ProRail. Dit domein is voortdurend in verandering door uitbreiding, vervanging, nieuwe interne en externe ontwikkelingen en nieuwe eisen. Het domein staat voor een voortdurende opgave zich aan te passen en haar prestaties te verbeteren. Het netwerk maakt deze ontwikkelingen proactief bespreekbaar. Het behandelt in dit kader thema's, vraagstukken inzake techniek-, proces- en productinnovatie ter bevordering van duurzaam en economisch assetmanagement. Doelstelling is om technische en procesmatige innovaties rondom het werkveld van beheer en onderhoud te bevorderen.</p>	
<p>Rail Cargo Information</p>	<p>http://www.railcargo.nl/</p>

<p>Een stichting waarbij zo'n 60 organisaties zijn aangesloten die werk uitvoeren in de spoorsector. Doel van de stichting is om het gebruik van het spoor voor goederenvervoer te bevorderen.</p>	
<p>CO₂-Visie 2050 Duurzaamheid is belangrijk voor de spoorsector in Nederland. Zowel vanuit de MJA-3 (Meer-Jaren-Afspraak Energie-efficiency) als vanuit de Railforum werkgroep Duurzaamheid is de behoefte ontstaan om een gezamenlijke visie voor de lange termijn te ontwikkelen, een visie rondom CO₂. Op zaterdag 28 november ondertekende onder andere Railforum een plan om het spoor voor 2025 geheel CO₂ neutraal te maken. Andere partijen die de visie 'Samen realiseren we een CO₂ neutraal spoor' onderschreven zijn NS, ProRail, Arriva, Syntus, TransDev, het ministerie van Infrastructuur en Milieu, DB Schenker, KNV en de provincie Groningen. Staatssecretaris Dijksma nam het plan in ontvangst.</p>	<p>http://www.railforum.nl/2015/12/co2-visie/</p>
<p>Circulaire spoor Circulair Spoor is een samenwerkingsverband tussen RailPro, BAM Rail, RHDHV, Asset Rail en ProRail. Deze samenwerking heeft tot doel om de eerste concrete baten van circulair spoor in kaart te brengen en ervoor zorg te dragen dat de hele sector aanhaakt. Op basis van een QuickScan van het materiaal intensieve spoorelementen komt er een circulaire businesscase voor ballast, spoorstaven, wissels, rijdraden en etagefietsrekken. Iedere partner in het samenwerkingsverband is 'sponsor' van één casus. De uitdaging voor ProRail is om te onderzoeken hoe ballast een meer circulair karakter kan krijgen.</p>	
<p>Nederland ICT – Milieu stichting Stichting ICT Milieu is onderdeel van Nederland ICT en organiseert met Wecycle de inzameling en verwerking van ruim 12 miljoen kg afgedankte ICT-apparatuur. ICT Milieu neemt de deelnemers zo veel mogelijk werk uit handen en is de spreekbuis van de ICT-sector als het op milieu aankomt. ICT-inzamelsysteem ICT Milieu zorgt voor de monitoring van de hoeveelheid ingezameld ICT-afval en de verplichte rapportage aan het nationaal WEEE-register. We publiceren jaarlijks het inzamelresultaat in de ICT Milieumonitor.</p>	<p>https://www.nederlandict.nl/diensten/ict-milieu/</p>
<p>Climate Neutral Group Climate Neutral Group is met een groep bedrijven aan de slag met klimaatneutraliteit: de Coalition of the Doing. Hierin wordt aan een klimaatneutrale(re) bedrijfsvoering gewerkt en concrete CO₂-reductie. De groep laat zien dat het nú tijd is om tot actie over te gaan! Alle deelnemers werken actief mee aan het behalen van het Klimatakkoord en willen daarmee anderen inspireren.</p>	<p>https://www.climateneutralgroup.com/</p>
<p>Low Car Diet – stichting Urgenda Low Car Diet is de grootste duurzame mobiliteitswedstrijd in Nederland tussen bedrijven en collega's onderling. Het Low Car Diet brengt bedrijven, Organisaties en medewerkers in aanraking met verschillende vormen van duurzaam vervoer. Workshops en online tools leveren informatie over CO₂-reductie.</p>	<p>http://www.lowcardiet.nl/</p>